

Vergaderjaar 2011–2012

30 545

Uitvoering Wet Werk en Bijstand

Nr. 109

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 oktober 2011

Aanleiding

Op vrijdag 30 september zijn gemeenten via het Gemeenteloket van SZW geïnformeerd over de definitieve budgetten 2011 en de voorlopige budgetten 2012 voor het inkomensdeel van de WWB. Tevens zijn op die datum de beschikkingen met de berekende budgetten aan gemeenten verzonden. Met deze brief informeer ik u over de definitieve vaststelling van het macrobudget 2011, de wijze waarop het voorlopige macrobudget 2012 is bepaald en over de aanpassingen die in de loop van 2012 nog in dat macrobudget worden verwerkt. Tot slot informeer ik u over de toegepaste verdeelsystematiek voor 2012.

Macrobudget 2011

Met het Bestuursakkoord 2007–2011 zijn in 2007 specifieke afspraken gemaakt door de toenmalig staatssecretaris van SZW en de VNG over de berekening van het macrobudget tot en met 2011. Het uitgangspunt van die afspraken was dat de budgetten meerjarig werden vastgelegd op basis van de middellange termijnraming (MLT) van het Centraal Planbureau (CPB). Gedurende de periode van het bestuursakkoord wordt volgens de afspraken slechts gecorrigeerd voor effecten van rijksbeleid, loon- en prijsontwikkelingen, en voor de effecten van de conjunctuur wanneer deze een bandbreedte van 12 500 overschrijden. Deze afspraken gelden in voor- en tegenspoed.

Het macrobudget voor 2011 is berekend conform de afspraken uit het Bestuursakkoord 2007–2011 en komt definitief uit op € 4 082,6 miljoen. Daarmee is het slechts beperkt gewijzigd ten opzichte van het voorlopig budget dat in september vorig jaar bekend is gemaakt en het nader voorlopig budget dat in juli bekend is gemaakt. Het definitieve budget voor de WWB en de WIJ is ruim € 600 miljoen hoger dan in 2007 bij het bestuursakkoord vastgelegd voor 2011, waarvan bijna € 200 miljoen

samenhangt met de minder gunstige conjuncturele ontwikkelingen. Het overige hangt samen met aanpassingen voor rijksbeleid en loon- en prijsontwikkelingen. De werkelijk door gemeenten gerealiseerde uitgaven zal ik op basis van de voorlopige verantwoordingen van gemeenten in het Jaarverslag SZW aan uw Kamer melden.

Macrobudget 2012

Met ingang van 2012 zijn de bijzondere afspraken uit het Bestuursakkoord 2007–2011 niet meer van toepassing. Deze afspraken hebben in de afgelopen jaren tot tekorten bij gemeenten geleid en gemeenten hebben aangegeven dit ook te verwachten over 2011. Door het aflopen van het huidige Bestuursakkoord eind van dit jaar zijn vanaf 2012 soortgelijke landelijke tekorten niet meer te verwachten. Het macrobudget 2012 wordt vastgesteld conform de systematiek die vóór het genoemde Bestuursakkoord 2007–2011 gold.

Deze systematiek sluit aan bij het uitgangspunt van de Wet werk en bijstand dat de beleidsmatige ruimte en de financiële verantwoordelijkheid bij gemeenten liggen. Dit prikkelt gemeenten om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen. Daarom kent de WWB vanaf de start een budgetteringssystematiek in plaats van een declaratiesystematiek. Er is geen sprake van declaratie van kosten achteraf, maar van een budget vooraf op basis van op objectieve wijze vastgestelde verwachte kosten.

Uitgangspunt in de systematiek is dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld. Dit gebeurt door uit te gaan van de realisaties in het voorgaande jaar, van een inschatting van de effecten van de conjunctuur en rijksbeleid in het begrotingsjaar zelf, en van een indexering voor de loon- en prijsontwikkeling. Voor de conjunctuurraming worden de actuele en onafhankelijke rekenregel en de autonome correctie van het Centraal Planbureau (CPB) gevolgd.

Risico's voor individuele gemeenten worden beperkt door de mogelijkheid een verzoek om een incidentele of meerjarige aanvullende uitkering in te dienen. De financiering van deze voorzieningen berust op onderlinge solidariteit en herverdeling tussen gemeenten. Dat betekent dat deze voorzieningen uit het hiervoor beschreven macrobudget worden betaald. Voor de incidentele aanvullende uitkeringen over 2010 en 2011 die worden uitgekeerd in 2012 en 2013 blijft de afspraak uit het Bestuursakkoord 2007–2011 van kracht dat de eerste € 9 miljoen uit rijksmiddelen worden gefinancierd.

Het voorlopige macrobudget 2012 voor de WWB bedraagt € 4 497,2 miljoen en is daarmee ruim € 400 miljoen hoger dan het definitieve macrobudget voor 2011. In juni/juli 2012 zullen gemeenten met de bekendmaking van de nader voorlopige budgetten worden geïnformeerd over aanpassing van het macrobudget 2012 als gevolg van nieuwe inzichten in het gerealiseerde volume en de gerealiseerde prijs in 2011, en in de effecten van de conjunctuur en kabinetsbeleid. Bij die gelegenheid zal ook de bijstelling voor de loon-, prijs- en ongevoeligheid (Ipo) worden verwerkt. In september 2012 wordt het macrobudget 2012 definitief vastgesteld. Daarbij worden de meest actuele inzichten in de effecten van de conjunctuur, en indien nodig, in de effecten van kabinetsbeleid, verwerkt. In de verwerking van de effecten van de conjunctuur is inbegrepen dat het CPB bij haar raming in 2012 steeds bekijkt of die aansluit bij de realiteit. Als dat niet het geval is, voegt het CPB nog een autonome correctie toe.

Met de beschreven methodiek wordt steeds met de meest actuele inzichten in de conjunctuur en kabinetsbeleid rekening gehouden.

Verdeling 2012

Het macrobudget is met de gebruikelijke verdeelsystematiek verdeeld over de gemeenten. Onderdeel van de verdeelsystematiek is een jaarlijkse technische herschatting van de gewichten van het objectief verdeelmodel, waarmee wordt bereikt dat zo goed mogelijk wordt aangesloten bij de actualiteit.

Het rapport met de herschatting van de gewichten voor 2012 is als bijlage bij deze brief opgenomen¹. De verdeling 2012 is met de VNG besproken en heeft geen aanleiding gegeven voor afwijking van de systematiek.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
P. de Krom

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer